



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

De hominum natura Cap. vij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

ait ambulabis, & conculcabis leonem & draconem. Signum autem est deum ab ipsis odio haberi, eiusque uoluntati repugnare, quoniam se ipsos deos putari cupiunt, & dei cultum in se transferre conantur, diuinationibus atque oraculis tanquam incertis stultos alliciētes, quos a deo rapientes, ad profundum impietatis detrudunt. Solis autem Hebraeis malitia illorum a priscis fuit intellecta temporibus apertissime damnatibus omnes deos gentium demones esse. Nunc autem dei gratia per Saluatoris nostri euangelicam doctrinam uniuersus orbis uinculis demonum solutus. Deum uerum glorificat.

De hominum natura. CAP. VII.

Sed Phoenicum quidem ac Aegyptiorum Theologia, casu hominum ceterorumque animalium productionem factam e terra dicebat, nullum inter rationalem animam & irrationalem substantiam discrimen arbitrata, quibus abiectis Hebraeos laudamus, quod pulcherrime, ac sapientissime, ac ideo uerissime de prima hominum productione docuerunt, duplici quadam natura constitutum esse hominem asserentes, cuius altera pars cum incorporea & immortalis sit, uerus homo existit ad imaginem & similitudinem dei, non fortuna & casu, sed a deo ipso creatus. Voluit enim suprema omnium causa non cedere rationabilibus terrae animalibus, ut non solum a caelestibus, uerum etiam a degentibus in terram maiestas sua laudaretur. Itaque dixisse deum scriptura testatur, Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Et fecit deus hominem ad imaginem & similitudinem suam fecit eum. Et rursus, Formauit igitur deus hominem de limo terrae, & inspirauit in faciem eius spiraculum uitae, & factus homo in animam uiuentem. Quae textum Iudaeus Phyllo exponens, his uerbis utitur. Ceteri quidem ab aetherea natura mentem nostram constare dicentes, aetheri affinem esse hominem uoluerunt. Moses autem ille nulli creaturae rationalem animam similem, sed nominis dei uerbo suo insignitum esse uoluit. Inspirauit enim deus inquit in faciem eius spiraculum uitae, & factus est homo in animam uiuentem. Et quoniam necesse est mittenti, missum similem esse, idcirco ad imaginem dei homo, non ad imaginem creaturarum alicui factus esse asseritur. Anima igitur hominis uerbo dei designata, necesse fuit corpus quoque ad fulgentissimas partes mundi uisum erigere. Haec Phyllo. Non ergo absque causa

q. iij. cetera

cetera quaedam animalia nutu diuino uel a terra uel aquis prorupisse. Solus autem homo ad imaginem & similitudinem dei factus asseritur. Quare solus omnium, qui sunt in terra, rationis particeps principari ac regere leges fere artesque inuenire potest. Sola enim hominis intellectualis anima ac rationalis est; reliqua omnino mortalia ad seruendum homini facta sunt. Praeest enim uniuersis quasi dominus, atque dux homo rationis uiribus robustiora corpore domans, idcirco prudentiae, iustitiae, aliarumque uirtutum capax est, & ad caelestia seipsum extollens. Stellarum cursum orbiumque uolutiones ita quaerit, ut caelestem se esse argumentum prebeat. Quod autem sibi circumiacet terrenum corpus, opus ipsum dei est de terra sumptum, & in terram reuertens. Quapropter oportet sicut pecoris cuiusdam, ita corporis hominem curam habere, alereque, colere ipsum seruum, ut ad huius uitae ministerium perutile, dominum vero in terriori, quasi dei affinem uehementius amare ac honorare, quoniam & a prima causa honoratus est. Homini igitur sic diuinitus ornato, idoneum deus largitus domiciliu fuit. Ipse autem sua sponte diuini contemptu preceptum in domiciliu mortale decidit, propterea pietate esse adhibendam censemus, & uirtuti dandam operam, ut delictum nostrum deleamus, & ad primum redeamus statum. Non enim in terris finem homini esse constitutum, sed illic unde resiliit restitutione imaginis, quam deprauauimus. Huiusmodi sunt quae de natura hominis Hebraeorum doctrina antea quam Graeci omnino essent, philosophata est. Graeci uero heri uel nudiustertius nati, nonnulla e Barbaris, multa ab Hebraeis, ut progredientes monstrabimus, furati sunt.

Quod natura non est genita.

CAPVT VIII.

Verum quoniam Hebraeorum ueritas unum creatorem omnium deum cognoscit, ipsius quoque subiectae corporibus substantiae, quam Hylen appellare solent. Innumerabiles uero tam barbari quam Graeci contra opinantur. Alij malignitatis fontem esse Hylen, nec genitam, nec corruptibilem dicentes. Alij natura sui absque qualitate figuraeque asserentes, uirtute diuina mundum ab ipsa formatum asserunt. Rationibus demonstrandum est, solam Hebraeorum opinionem non falsam esse. Vtar autem, ut soleo, non meis sed alienis. Dionysius igitur in primo aduersus Sabellium, haec de proposita questione reliquit. Non sunt absque scelere illi, qui materiam primam ad fictionem

nem